

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА АКАДЕМІЧНОГО ТА ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О. Б. Жильцов

«___» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ

Галузь знань 0202 «Мистецтво»
Напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»
Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»

2014 – 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А. О. Таранник

Робоча програма з навчальної дисципліни «Постановка голосу» для студентів
напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво». – 14 с.

Розробники: Макарова Емма Вікторівна, старший викладач кафедри академічного та
естрадного вокалу Інституту мистецтв;
Яковенко Віра Григорівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного
вокалу Інституту мистецтв;
Кацалап Олена Вікторівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного
вокалу Інституту мистецтв.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри академічного та естрадного
вокалу

Протокол від «03» вересня 2014 року № 1

Завідувач кафедри академічного
та естрадного вокалу

_____ О. М. Мамченко
(підпис)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

ЗМІСТ

I. Опис предмета навчальної дисципліни	4
II. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
III. Програма навчальної дисципліни	6
IV. Структура навчальної дисципліни	7
V. Навчально-методична карта дисципліни «Постановка голосу»	8
VI. Самостійна робота	8
VII. Методи контролю	9
VIII. Методи навчання	12
IX. Методичне забезпечення навчальної дисципліни	13
X. Рекомендована література	14

I. Опис предмета навчальної дисципліни «Постановка голосу» для студентів III курсу

Курс: I-IV	Напря́м, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>1,5 кредити</i> <i>III курс – 1,5</i> Змістові модулі: 2 <i>III курс – 2</i> Загальний обсяг дисципліни (години): <i>54 години</i> Тижневих годин: III к. V сем. – <i>1 год.</i> VI сем. – <i>1 год.</i>	Галузь знань: 0202 «Мистецтво» Напря́м підготовки: 6.020204 «Музичне мистецтво» Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр»	Нормативна Рік підготовки: III Семестр: 5, 6 Аудиторні: 31 година Практичні заняття: 31 година V семестр – 17 год. VI семестр – 14 год. Самостійна робота: 21 година V семестр – 18 год. VI семестр – 3 год. Модульний контроль: 2 години V семестр – 1 год. VI семестр – 1 год. Вид контролю: Залік (5 семестр)

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

У запропонованій програмі з навчальної дисципліни «Постановка голосу» йдеться, перш за все, про системність викладання даної навчальної дисципліни, що дозволить розвинути активне вокально-слухове сприймання та вокальне відтворення на основі наукового розвитку вокального мистецтва.

Мета: підготувати висококваліфікованих вокалістів у взаємозв'язку з виховними завданнями, пов'язаними з формуванням особистості і спрямованими на професійно-творчий розвиток, з вокально-художнім мисленням та готовністю до самоорганізації і самовдосконалення.

Завдання:

1. Розвиток вокально-технічних та виконавчо-творчих навичок;
2. Засвоєння вокальних умінь на принципах вокальної методології;
3. Засвоєння основ методики розвитку і охорони співацького голосу.

В робочій навчальній програмі враховані такі особливості організації навчального процесу та норми опрацювання навчального матеріалу:

- цілеспрямована систематизація навчальних вправ та вокального репертуару;
- підбір вокального репертуару з урахуванням вокально-виконавського

рівня студентів, їх довузівської підготовки, вокально-музичних здібностей і художньо-смакових уподобань;

- розроблення практичних форм контролю за формуванням у майбутніх учителів музичного мистецтва умінь вокально-педагогічної інтерпретації творів.

Програма передбачає різні способи оволодіння навчальним репертуаром:

- ◆ виявлення вокально-виконавських можливостей студента, робота над вивченням вокальних творів: розкриття визначеного стильового й жанрового напрямів певної вокально-композиторської школи;
- ◆ ескізне вивчення вокальних творів – ознайомлення з різноманітними вокально-музичними стилями;
- ◆ самостійне вивчення вокальних творів в якості закріплення отриманих знань, умінь, навичок стильової й жанрової інтерпретації музики – професійна мотивація студентів.

Визначальна форма обліку успішності студентів – навчальні модулі.

Досягнення студентів на практичних заняттях з навчальної дисципліни «Постановка голосу» контролюються протягом навчального року за тематичними модулями в кожному семестрі.

В робочу навчальну програму введено орієнтовний вокально-педагогічний репертуар, який включає класичні твори, народні пісні та вокально-педагогічний репертуар для дітей шкільного віку 4-5 класу. Також пропонується розділ «Рекомендована література».

Вимоги до знань і умінь з навчальної дисципліни «Постановка голосу»:

- в достатньому обсязі володіти співацьким голосом;
- аналізувати вокальні твори: визначати жанр, характер твору, засоби музичної виразності, форму музичного твору;
- добирати вокальний репертуар;
- добирати методичні прийоми для розвитку вокального виконавства та музичної творчості;
- виявити мистецькі інтереси школярів.

У робочій навчальній програмі враховані такі особливості організації навчального процесу та норми опрацювання навчального матеріалу:

- цілеспрямована систематизація навчальних вправ та вокального репертуару;
- підбір вокального репертуару з урахуванням вокально-виконавського рівня студентів, їх довузівської підготовки, вокально-музичних здібностей і художньо-смакових уподобань;
- розроблення практичних форм контролю за формуванням у майбутніх учителів музичного мистецтва умінь вокально-педагогічної інтерпретації творів.

ІІІ. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І (ІІІ КУРС V СЕМЕСТР) ВОКАЛЬНО-ХУДОЖНЯ ВИРАЗНІСТЬ

Вокально-художня виразність виконання як спосіб забезпечення художньо-виконавського зростання студентів, розвитку їх вокальних здібностей, а також підготовки до педагогічної діяльності. Закріплення вокально-технічних та художніх навичок в процесі роботи над музичним та літературним текстом творів навчального вокального репертуару.

Тема 1. Об'єднана опора співацького звуку. Дихання. Висока позиція звучання

Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Засвоєння поняття «об'єднана опора співацького звуку» та «дихання». Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону.

Тема 2. Кантилений спів. Методи вирівнювання регістрів.

Поняття регістрової будови співацького голосу

Ознайомлення з регістровою будовою співацького голосу. Розбіжності у структурі регістрів чоловічих і жіночих голосів. Особливості виконання перехідних звуків між регістрами (подвійне перекриття). Оволодіння навичками співу на різних динамічних нюансах, а також навичками вирівнювання регістрів. Засвоєння механізму «прикриття» звуку. Закріплення навичок кантиленного співу у процесі роботи над творами класичного та сучасного репертуару.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ (ІІІ КУРС VI СЕМЕСТР) УДОСКОНАЛЕННЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ ВОКАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ НАВИЧОК

Удосконалення вокально-технічних навичок як необхідна умова постійного розвитку співацького голосу.

Тема 3. Опанування різними формами звуковедення

Удосконалення навичок кантиленного співу впродовж усього діапазону під час виконання українських народних пісень. Формування фальцетного звучання. Набуття навичок філірування звуку у процесі роботи над творами класичного вокального репертуару. Удосконалення звучання голосних.

Тема 4. Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень

Розвиток самоконтролю за своїми діями, станом, співом та інтонаційною точністю виконання. Відпрацювання уміння створювати відповідний емоційний стан з метою акторсько-виразного виконання вокальних творів.

Протягом 3-го року навчання студент повинен вивчити:

V семестр – 1 вокаліз

1 художній твір

1 народна пісня (виконувати з супроводом і без)

- 1 пісня для середнього шкільного віку під власний супровід
 VI семестр – 1 вокаліз
 1 художній твір
 1 народна пісня (виконувати з супроводом і без)
 1 пісня для середнього шкільного віку під власний супровід

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторні	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль	Підеумковий контроль	Семестровий контроль
Змістовий модуль I. Вокально-художня виразність									
1	Об'єднана опора співацького звуку. Дихання. Висока позиція звучання.	18	9	9		9			
2.	Кантиленний спів, методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.	17	8	8		9			
	Модульний контроль	1					1		
	Форма контролю	Залік							
	Разом	36	17	17		18	1		
Змістовий модуль II. Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок									
3.	Опанування різними формами звуковедення	9	7	7		2			
4.	Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень	8	7	7		1			
	Модульний контроль	1					1		
	Разом	18	14	14		3	1		
	ВСЬОГО	54	31	31		21	2		

V. Навчально-методична карта дисципліни «Постановка голосу»

III курс

Разом 54 год.: практичні заняття – 31 год., самостійна робота – 21 год., модульний контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Вокально-художня виразність		Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок	
Кількість балів за модуль	293,5		187	
Заняття	1	2	3	4
Години	9	8	7	7
Назва навчального модуля (практичні заняття) 325,5 б.	Об'єднана опора співацького звуку. Дихання. Висока позиція звучання (10+0,5)*9 = 94,5 б.	Кантиленний спів, методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу (10+0,5)*8 = 84 б.	Опанування різними формами звуковедення (10+0,5)*7 = 73,5 б.	Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень (10+0,5)*7 = 73,5 б.
Самостійна робота 105 б.	5*9 = 45 б.	5*9 = 45 б.	5*2 = 10 б.	5*1 = 5 б.
Види поточного контролю 50 б.	Модульна контрольна робота (прослуховування (25 б.))		Модульна контрольна робота (прослуховування (25 б.))	
Підсумковий контроль	Залік		-	
Усього	293,5 Коефіцієнт – 2,935		-	

VI. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Література	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I (III курс V семестр). Вокально-художня виразність						
1.	Об'єднана опора співацького звуку. Дихання. Висока позиція звучання	Відпрацювання співацького вдиху та видиху. Діафрагма: устрій та розташування. Виконання дихальних вправ. Розвиток співацького дихання за допомогою творів вокально-педагогічного репертуару.	9	1, 2, 5, 8	Опитування, прослуховування	45
2.	Кантиленний спів,	Робота над розвитком	9	1, 2, 5, 6, 8	Опитування,	45

	методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу	співацького дихання. Виконання спеціальних розспівок, побудованих на гамах, для виховання однорідного звучання голосу у верхньому та нижньому регістрах. Вивчення творів вокально-педагогічного репертуару кантиленно-наспівного характеру.			прослуховування	
Змістовий модуль II (III курс VI семестр). Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок						
3.	Опанування різними формами звуковедення	Відпрацювання за допомогою спеціальних вправ у повільному темпі, без великої звукової насиченості legato – основи кантиленного співу; також non legato, staccato – уривчастого, короткого виконання звуків голосом.	2	1, 2, 5, 6, 8	Опитування, прослуховування	10
4.	Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень	Формування уявлень про специфіку музично-образного відображення світу. Уміння створювати певний емоційний настрій для кращого відображення змісту музичного твору. Формування поняття співацького еталону. Прослуховування кращих зразків світової вокальної класики.	1	1, 2, 4, 5, 6, 8	Опитування, прослуховування	5

VII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення студентів з навчальної дисципліни «Постановка голосу» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS)

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВИХ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ПОТОЧНОГО (МОДУЛЬНОГО) КОНТРОЛЮ

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових	Одиниць	Всього

	Модуль I	балів за одиницю		
1.	Відвідування практичних занять	0,5	17	8,5
2.	Робота на практичному занятті	10	17	170
3.	Самостійна робота	5	18	90
4.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Всього без підсумкового контролю		293,5		
Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта		2,935		
Залік				
Підсумковий рейтинговий бал		100		

№ п/п	Вид діяльності Модуль II	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	0,5	14	7
2.	Робота на практичному занятті	10	14	140
3.	Самостійна робота	5	3	15
4.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Всього без підсумкового контролю		187		
Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта		-		
Підсумковий рейтинговий бал		-		

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне прослуховування, співбесіда, залік.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно проводити вокальний аналіз та розучувати твори програмного репертуару.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного	FX

	складання)	
60 – 68	«достатньо»	E
69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вірно та ефективно виконувати завдання з самостійної роботи, передбаченої робочою навчальною програмою; за знання фахової літератури, термінології; за виявлення креативності та розуміння професійно і творчо використовувати за призначенням набуті знання та уміння.
«дуже добре»	Ставиться за доволі міцні знання програмового матеріалу, вміння вірно та ефективно підійти до виконання завдань з самостійної роботи, передбаченої робочою навчальною програмою; за знання фахової літератури, термінології; за виявлення розуміння творчо і професійно використовувати за призначенням набуті знання та уміння без суттєвих вокально-виконавських помилок.
«добре»	Ставиться за виявлення студентом повних, систематичних знань з навчальної дисципліни «Постановка голосу», успішне виконання завдань з самостійної роботи, засвоєння фахової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення професійних та загальних знань. Проте у навчальній діяльності студента наявні незначні помилки, зокрема: відсутність стабільного творчого підходу до виконання поставлених навчальних завдань.
«задовільно»	Ставиться за виявлення знань основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність з фаховою літературою, передбаченою робочою навчальною програмою; за виконання завдань з самостійної роботи у обсязі, не меншому 50%, що відповідає основним вимогам до їх повноти та якості виконання.
«достатньо»	Ставиться за виявлення мінімально можливих знань основного навчального матеріалу, поверхневу обізнаність з фаховою літературою, передбаченою робочою навчальною програмою; за наявність суттєвих помилок у розумінні творчого і професійного використання за призначенням набутих знань та умінь.
«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	Ставиться студентіві, вокально-виконавські можливості якого під час відтворення основного програмового матеріалу надто поверхневі, що пояснюється початковими уявленнями про предмет вивчення.
«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	Ставиться студентіві, вокально-виконавські можливості якого не отримали необхідного професійного розвитку з причини відсутності бажання досягти певного результату внаслідок навчальної діяльності.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання самостійної роботи, модульної контрольної роботи.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У таблиці представлено розподіл балів, що присвоюються бакалаврам упродовж вивчення навчальної дисципліни «Постановка голосу».

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Модуль I			Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Практичне заняття, самостійна робота	Практичне заняття, самостійна робота	Модульна контрольна робота			
T1	T2	25	293,5	2,935	100
139,5	129				

Модуль II			Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Практичне заняття, самостійна робота	Практичне заняття, самостійна робота	Модульна контрольна робота			
T1	T2	25	187	-	-
83,5	78,5				

Кількість балів за роботу з практичним матеріалом, під час виконання практичної та самостійної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

На заняттях з навчальної дисципліни «Постановка голосу» застосовуються загальні педагогічні та спеціальні методи навчання:

- **метод розв'язання** різних за ступенем складності навчальних завдань (дозволяє формувати у студентів систему практичних умінь і навичок; активізує їх навчальну діяльність);
- **метод ілюстрування** (застосування викладачем елементів показу правильного звукоутворення та звуковедення);
- **метод звукового регулювання** (дозволяє студентам співвідносити звучання власного голосу з голосом викладача, а також знаходити оптимальний режим роботи голосового апарату в процесі співу з музичним супроводом);
- **метод педагогічного аналізу** (формує педагогічне мислення студентів у конкретних педагогічних та виконавських ситуаціях засобом аналізу власних дій, що розвиває їх аналітичний і вокальний слух);
- **метод ескізної роботи над вокальним твором** (дозволяє розширити навчальний репертуар студента з метою його застосування у подальшій педагогічній та музично-виконавській діяльності).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ навчально-методичні посібники;
- ✓ схеми, таблиці;
- ✓ збірки вокальних художніх творів;
- ✓ збірки творів дитячих пісень 1-8 класів;
- ✓ збірки народних пісень;
- ✓ збірки циклів пісень композиторів-класиків та сучасних композиторів для дітей.

Орієнтовний вокально-педагогічний репертуар

Класичні твори

- Бетховен Л. «Прощання Моллі»
«Сон розлуки»
- Білаш О. «Журавлина туга»
«Ти моя вірна любов»
- Варламов О. «Внутренняя музыка»
«На заре ты ее не буди»
- Верменич В. «Підкручу я чорії вуса»
- Векерлен Ж. «Амінта»
- Гуно Ш. Балада Маргарити з опери «Фауст»
- Гурільов О. «Сердце-игрушка»
«Вам не понять моей печали»
«Пробуждение»
- Глюк К. Арія Паріса з опери «Паріс та Єлена»
- Глінка М. «Сомнение»
- Зоремба В. «Повій вітре на Україну»
- Лисенко М. «Садок вишневий коло хати»
- Майборода Г. «Розвійтеся з вітром»
«Запливай же роженько весела»
- Моцарт В. Арія Церліни з опери «Дон Жуан»
- Степовий Я. «Ой, три шляхи широкії»
«Розвійтеся з вітром»
- Чайковський П. «Я тебе нічого не скажу»
«Песнь циганки»
Арія Ольги з опери «Євгеній Онегін»
- Шопен Ф. «Бажання»
- Шамо І. «Осіннє золото»

Народні пісні

- «Баламути» в обр. В. Косенка
- «Взяв би я бандуру» в обр. В. Косенка
- «Дощик» в обр. М. Лисенка
- «Казав мені батько» в обр. М. Лисенка

«Ой ти, дівчино, зарученая» в обр. А. Коцепінського
«Ой, на гору козак воду носить» в обр. М. Лисенка

Вокально-педагогічний репертуар для дітей шкільного віку
4-5 клас

Українські народні пісні: «Вийшли в поле косарі» в обр. М. Вериківського
«Котику сіренький» в обр. М. Вериківського
«Прилетіла перепілонька» в обр. Л. Ревуцького
«Зайчику, зайчику» в обр. Я. Степового
«Журавель» в обр. А. Коломійця
«Корольок» в обр. А. Коломійця

Українські веснянки: «Женчикок-бренчикок»
«Прийшла весна»
«Вийди, вийди Іванку»

Українські щедрівки та колядки: «Павочка ходить»
«Щедрівочка щедрувала»

Пісні композиторів з супроводом:

Бистряков В. «Куди уехал цирк»

Гретрі А. «Суперечка»

Глінка М. «Не щебечи, соловейку»

Кириліна І. «Пісенька», «Ось такий апельсин», «Засмутилось кошеня»

Поклад І. «Колискова»

Фільц Б. «Любимо землю свою»

Шевченко Ю. «Диво-місто навпаки»

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк А. Постановка голосу. / А. Антонюк. // Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.:Українська ідея, 2000.
2. Голос людини та вокальна робота з ним. / Автор. колектив кафедри співу Інституту мистецтв. // Монографія. – Івано-Франківськ, 2010.
3. Детский голос. // Под ред. В. Н. Шацкой. – М.: Педагогика, 1970.
4. Дорошок В. Д. Сливацький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. / В. Д. Дорошок, М. Ю. Сливацький. – Івано-Франківськ, 2007.
5. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. / М. Микиша. – К.: Музична Україна, 1965.
6. Морозов В. Резонансная теория искусства пения и вокальная техника выдающихся певцов. / В. Морозов. – М., 2001.
7. Юцевич Ю. Музыка. / Ю. Юцевич. // Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003.
8. Юцевич Ю. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. / Ю. Юцевич. – К., 1998.